

PRIVACYREGLEMENT van het CENTRUM voor JEUGD en GEZIN RIJNMOND

PRIVACYREGLEMENT van het CENTRUM voor JEUGD en GEZIN RIJNMOND

1. Begripsbepalingen

In dit reglement worden verstaan onder:

- a. Persoonsgegevens: gegevens betrekking hebbende op een geïdentificeerde of identificeerbaar individu.
- b. Anonieme gegevens: gegevens die niet of uitsluitend met onevenredige tijd en moeite tot de betrokkene kunnen worden herleid.
- c. Betrokkene: degene op wie persoonsgegevens betrekking hebben.
- d. Cliënt: degene tot wie de zorg van het CJG Rijnmond zich uitstrekt.
- e. Vertegenwoordiger: de vertegenwoordiger van de cliënt zoals bepaald in de vertegenwoordigingsregeling in de wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (met name art. 7:465 BW).
- f. Verwerking: alle handelingen met betrekking tot persoonsgegevens, zoals het noteren van cliëntgegevens, bewaren, inzien of het verstrekken van deze.
- g. Dossier: de bron van persoonsgegevens rond één bepaalde cliënt en diens relevante naasten zoals deze zijn genoteerd door de medewerkers van het CJG Rijnmond.
- h. Verantwoordelijke: de rechtspersoon die het doel en de middelen van de gegevensverwerking vaststelt, zijnde het CJG Rijnmond
- i. Bewerker: de buiten het CJG Rijnmond gesitueerde rechtspersoon die op basis van een daartoe strekkende overeenkomst in opdracht van het CJG Rijnmond onderdelen van de verwerking van persoonsgegevens uitvoert.
- j. CJG Rijnmond: de Stichting Centrum Jeugd en Gezin Rijnmond.
- k. Professional: een hulpverlener van het CJG Rijnmond of een andere medewerker van het CJG Rijnmond die het zorgproces ondersteunt.
- l. Derden: anderen dan medewerkers van het CJG Rijnmond.
- m. SISA: de Verwijsindex Risicjongeren

2. Doel van dit reglement

Dit reglement heeft samen met de bijlagen tot doel de verantwoorde verwerking van persoonsgegevens bij het CJG Rijnmond te borgen. Daartoe geeft het aan de professionals praktische handvaten. Derden, zoals samenwerkingspartners van het CJG Rijnmond, kunnen in dit reglement en de bijlagen vernemen welke grenzen het CJG Rijnmond bij de gegevensuitwisseling in acht neemt. Betrokkenen kunnen in dit reglement lezen wat hun rechten zijn met betrekking tot de gegevensverwerking van het CJG Rijnmond.

3. Aard van de gegevensverwerking en eventuele bewerkers

- 3.1 De persoonsgegevens van cliënten en hun relevante naasten, zoals ouders, worden in een digitaal dossiersysteem genoteerd. Dit digitale dossiersysteem is volgens de huidige stand van de techniek en door de uit dit reglement voortvloeiende organisatorische maatregelen beveiligd tegen verlies en enige vorm van onrechtmatige verwerking.
- 3.2 Het CJG Rijnmond kan een of meer bewerkers inschakelen voor de gegevensverwerking of een deel daarvan. Aan bewerkers worden dezelfde eisen gesteld als genoemd in het vorige lid van dit artikel. In bijlage B is opgenomen welke bewerkers het CJG Rijnmond eventueel heeft ingeschakeld en welk onderdeel van de gegevensverwerking dit betreft.

4. Uitgangspunten privacybescherming CJG Rijnmond

In dit artikel worden de voornaamste uitgangspunten van de gegevensverwerking door het CJG Rijnmond beschreven. In de Bijlagen 1-5 zijn deze voor specifieke situaties verder uitgewerkt.

- 4.1 De gegevensverwerking vindt plaats ten behoeve van de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg zoals bepaald in de wet publieke gezondheid (Wpg) en uitvoeringsbesluiten. Door de deelnemende gemeenten is de uitvoering van de Wpg aan het CJG Rijnmond opgedragen. Daarnaast kunnen de deelnemende gemeenten andere taken aan het CJG Rijnmond hebben opgedragen of kan het CJG Rijnmond worden betrokken bij andere gemeentelijke taken. Indien daarbij cliëntgegevens worden verwerkt, geldt dit reglement voor die verwerking eveneens.
- 4.2 Persoonsgegevens van cliënten en eventuele relevante naasten van de cliënt worden uitsluitend verwerkt voorzover dat naar het professionele oordeel van de professional voor het verlenen van jeugdgezondheidszorg of hulpverlening in het algemeen aan de cliënt noodzakelijk is. Deze gegevensverwerking vindt plaats zoals in dit reglement bepaald.
- 4.3 Tevens kunnen persoonsgegevens worden verwerkt ten behoeve van de kwaliteitsborging en –verbetering van de hulpverlening door het CJG Rijnmond en ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek naar de jeugd(gezondheids)zorg echter uitsluitend voorzover dat voor deze functies strikt noodzakelijk is. Deze gegevensverwerking vindt plaats zoals in dit reglement bepaald.
- 4.4 Binnen het CJG Rijnmond mogen van de persoonsgegevens van een bepaalde cliënt en diens naasten uitsluitend kennisnemen die professionals die betrokken zijn bij de zorg aan deze cliënt. De administratieve verwerking van de zorg is daaronder begrepen. Andere professionals kunnen ad hoc van zulke gegevens kennisnemen indien dat noodzakelijk en proportioneel is ten behoeve van de kwaliteitsborging van het CJG Rijnmond.
- 4.5 De voorafgaande bepaling wordt onder meer geborgd doordat de directie van het CJG Rijnmond aanwijst welke professionals onder welke voorwaarden toegang hebben tot welke gegevens en het gebruik dat professionals maken van hun bevoegdheden, regelmatig controleert.
- 4.6 Derden hebben geen toegang tot het digitale CJG Rijnmond jeugddossiersysteem. Aan derden wordt in beginsel geen mededelingen over de cliënt of diens naasten gedaan dan na uitdrukkelijke toestemming van de cliënt of diens vertegenwoordiger. Hierop bestaat een aantal uitzonderingen. Deze zijn samenvattend de volgende:
 - Indien de cliënt of diens vertegenwoordiger uitdrukkelijk heeft ingestemd met een verwijzing naar, of het inschakelen van, een van de ketenpartners van het CJG Rijnmond of een andere hulpverlener waarmee wordt samengewerkt, zoals de huisarts, wordt er van uitgegaan dat de cliënt of vertegenwoordiger instemt met de overdracht van die gegevens die deze andere hulpverlener nodig heeft voor diens aandeel in de hulpverlening.
 - Op grond van de wet, zoals bij een incident in de zorgverlening aan de Inspectie voor de gezondheidszorg of het doen van algemene mededelingen aan de niet met het gezag belaste ouder van de cliënt.
 - In het kader van SISA en eventuele andere gegevensuitwisseling rond risicokinderen, maar dat slechts dan wanneer het vragen van toestemming in verband met de bescherming van de cliënt of diens naasten redelijkerwijs niet mogelijk is en de gegevensuitwisseling noodzakelijk en proportioneel is om de mogelijke bedreiging voor de cliënt of diens naasten beter te kunnen beoordelen, te volgen of af te wenden.
 - In uitzonderingsgevallen kunnen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek persoonsgegevens aan derden worden verstrekt. Daarbij moet zijn voldaan aan de voorwaarden die zijn neergelegd in de Gedragscode Gezondheidsonderzoek van de FEDERA (versie 2004 of zoveel later als door het CBP is goedgekeurd). Een van deze voorwaarden is dat de cliënt of diens vertegenwoordiger tegen zulk gebruik geen bezwaar heeft gemaakt.

Met name de derde mogelijkheid drukt uit dat “het belang van het kind” in de gegevensverwerking door het CJG Rijnmond voorop staat. Daarover hierna meer.

5. Belang van het kind en het 'conflict van plichten'

De jeugdgezondheidszorg is er op gericht om de ouders en later de jongere zelf te ondersteunen in de ontwikkeling van het kind naar een gezonde volwassene. Bij het merendeel van de kinderen gaat dat ook prima. Maar bij enkelen soms niet. Het CJG Rijnmond dient dat te weten. De jeugdgezondheidszorg moet volgens de Inspectie voor de Gezondheidszorg het centrale punt te zijn waar signalen over bedreigingen in die ontwikkeling van het kind samenkomen. Soms omdat de jeugdgezondheidszorg dat zelf signaleert, soms omdat dat signaal van anderen komt. Met die signalen moet dan wat worden gedaan. Vanuit de jeugdgezondheidszorg is daarbij steeds hulpverlening de inzet. Hulpverlening aan de ouders, de overige opvoedingsomgeving van het kind of de jongere en aan het kind of de jongere zelf.

Voor het omgaan met zulke signalen geldt een aantal uitgangspunten.

Het eerste uitgangspunt is dat signalen in beginsel eerst met de cliënt of de vertegenwoordiger worden besproken. Dat geldt ook voor de eventueel in te zetten hulpverlening. Soms is dat gesprek niet mogelijk en moet er toch gehandeld worden om de kans op erger te voorkomen. Dan gaat het belang van het kind of de jongere voor. Er worden dan gegevens uitgewisseld zonder toestemming van de vertegenwoordiger.

Welke gegevens dat zijn en met wie deze worden uitgewisseld, hangt af van de omstandigheden en met name de ernst van het risico. Als volgens de professionele criteria een risico wordt geconstateerd op een bedreiging in de veilige en gezonde ontwikkeling naar volwassenheid maar er zijn geen concrete aanwijzingen dat het inderdaad misgaat, is een melding aan SISA voldoende. Dan wordt uitsluitend een signaal afgegeven dat er een risico is gesignaleerd. Is er een redelijk vermoeden van een ernstige en actuele bedreiging voor de veiligheid van het kind, dan wordt aan het AMK een melding van mogelijke kindermishandeling gedaan. Er zijn ook tussenvormen. Zie daartoe de bijlagen.

Steeds geldt voor gegevensuitwisseling:

- Zonder toestemming van de cliënt of vertegenwoordiger wordt pas dan informatie met derden uitgewisseld als de cliënt of vertegenwoordiger geen toestemming wil geven en de gegevensuitwisseling volgens de professional nodig is om bedreigingen voor het kind af te wenden. Ook kan informatie worden uitgewisseld indien het gesprek over toeleiden naar hulp niet goed mogelijk blijkt of omdat de cliënt of de vertegenwoordiger elke vorm van contact afwijst dan wel indien het aangaan van zo'n gesprek naar de inschatting van de professional gevaar voor het kind, derden of voor de professional zelf zou opleveren.
- Ook als een gesprek over toeleiden naar hulpverlening niet mogelijk is, wordt tenminste meegedeeld dat informatie over de mogelijke bedreiging aan derden wordt meegedeeld. Daar wordt uitsluitend van afgezien indien zo'n mededeling naar de inschatting van de professional gevaar voor derden, het kind of voor de professional zelf zou opleveren.
- Indien zonder toestemming informatie wordt meegedeeld, wordt niet meer informatie meegedeeld dan passend is bij het type bedreiging en de risicoinschatting en bij de mogelijkheden van de instantie aan wie wordt gemeld.

6. De start en verdere vulling van het dossier

6.1 Het CJG Rijnmond start met het aanleggen van het dossier zodra het uit het systeem van de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) een melding heeft ontvangen van een geboorte of verhuizing van een kind of jongere van elders naar het werkgebied van het CJG Rijnmond.

6.2 Het dossier wordt vervolgens gevuld met gegevens die:

- De professionals van het CJG Rijnmond in de contacten met de cliënt of diens vertegenwoordigers noteren. Zij verkrijgen die gegevens of aan de hand van mededelingen van de cliënt of diens naasten zelf en/of in het kader van het verrichten van medische of verpleegkundige handelingen waartoe geïnformeerde toestemming is verkregen;

- De professionals van het CJG Rijnmond uit eigen waarneming noteren indien contact met de cliënt of diens vertegenwoordigers niet mogelijk blijkt;
 - van derden worden verkregen.
- 6.3 In de eerste situatie is sprake van een geneeskundige behandelingsovereenkomst. Daarbij hoort het noteren in het dossier van hetgeen in het kader van het uitvoeren van die behandelingsovereenkomst van belang is. Deze situatie is uit privacy oogpunt niet problematisch. De cliënt of diens vertegenwoordiger weet dat deze gegevens worden genoteerd. Dat deze gegevens moeten worden genoteerd volgt uit de wet (op de geneeskundige behandelingsovereenkomst).
- 6.4 In de tweede situatie is geen sprake van een geneeskundige behandelingsovereenkomst. De Inspectie voor de Gezondheidszorg verwacht van de jeugdgezondheidszorg dat elk kind tenminste globaal in beeld is. Bij eventueel 'niet bereik' worden uitsluitend die gegevens genoteerd die noodzakelijk zijn voor een verantwoorde beoordeling of zich met betrekking tot dit kind of jongere vanwege het ontbreken van jeugdgezondheidszorg geen bijzondere risico's voordoen. De vertegenwoordiger van de cliënt of de cliënt zelf wordt van deze beperkte dossiervorming op de hoogte gesteld.
- 6.5 In de derde situatie is het primair de verantwoordelijkheid van deze derde om aan het CJG Rijnmond mededelingen te doen met inachtneming van de privacy regels die op deze derde van toepassing zijn. Het CJG Rijnmond noteert deze mededelingen met in achtneming van het in artikel 4.2 bepaalde. Het CJG Rijnmond verwijst de derde eventueel terug naar de cliënt of diens vertegenwoordiger, indien aanstonds duidelijk is dat de derde niet gerechtigd is om mededelingen over de cliënt of diens naasten aan het CJG Rijnmond te verstrekken.

7. Einde van de dossiervorming en vernietiging van de persoonsgegevens

- 7.1 De actieve gegevensverwerking rond een dossier wordt beëindigd indien de cliënt naar een gemeente buiten de CJG Rijnmond regio verhuist, overlijdt of de leeftijd van 19 jaar bereikt.
- 7.2 Bij verhuizing naar een andere regio worden de gegevens uit het dossier aan de jeugdgezondheidszorg organisatie overgedragen die de jeugdgezondheidszorg in deze regio uitvoert, voorzover deze gegevens relevant zijn voor de hulpverlening door de andere jeugdgezondheidszorg organisatie, tenzij de cliënt bij de aanvang van de zorgverlening door het CJG Rijnmond tegen een zodanige overdracht bezwaar heeft gemaakt. Indien dat laatste het geval is, kunnen op grond van het bepaalde in art. 5 toch gegevens aan de andere jeugdgezondheidszorg organisatie worden verstrekt, voorzover dat en in de mate waarin dat uit de in dat artikel genoemde overwegingen voortvloeit.
- 7.3 Na beëindiging van de actieve gegevensverwerking ten gevolge van een verhuizing blijft een (digitale) kopie van het dossier bij het CJG Rijnmond achter. Deze kopie is uitsluitend in te zien in het kader van de behandeling van een klacht, wetenschappelijk onderzoek als beschreven in artikel 10 of op grond van een rechterlijke beslissing dan wel een bevel van de Inspectie voor de Gezondheidszorg of op grond van een afweging gebaseerd op een 'conflict van plichten'.
- 7.4 De persoonsgegevens in een dossier worden vernietigd 15 jaar nadat de cliënt de 19 jarige leeftijd heeft bereikt of zou hebben bereikt indien deze eerder zou zijn overleden.

8. Rechten van de betrokkenen

- 8.1 Onverminderd hetgeen de wet overigens zou bepalen, heeft de betrokkene binnen de grenzen van het in dit artikel bepaalde recht op inzage, een kopie van het dossier, verwijdering of correctie van de op de betrokkene hebbende gegevens dan wel het toevoegen van een eigen verklaring.
- 8.2 Recht op inzage in het hele dossier hebben uitsluitend de cliënt of diens vertegenwoordiger, binnen de grenzen van de vertegenwoordigingsbevoegdheid (zie bijlage A). Men heeft in beginsel geen recht op inzage in persoonsgegevens die op een ander dan de cliënt of de vertegenwoordiger betrekking hebben.
- 8.3 Het bovenstaande geldt overeenkomstig voor het verstrekken van een kopie.
- 8.4 Anderen dan de cliënt of de vertegenwoordiger kunnen inzage krijgen in of een afschrift van de in het dossier over hen opgenomen gegevens, tenzij het belang van de cliënt hieraan evident in de weg staat.
- 8.5 Het gehele dossier of delen daaruit worden op verzoek van de cliënt vernietigd (of verwijderd) tenzij het bewaren van deze gegevens van belang is voor een ander dan de cliënt. Van het feit dat op verzoek van de cliënt tot vernietiging wordt overgegaan, wordt een schriftelijke aantekening gemaakt. Daarbij is, indien het gaat om vernietiging van de delen van het dossier, duidelijk op welke episodens in de zorgverlening de vernietiging betrekking heeft.
- 8.6 Indien het verzoek tot vernietiging of verwijdering wordt gedaan door een vertegenwoordiger van de cliënt, wordt het dossier (of delen daaruit) niet vernietigd indien dat naar het professionele oordeel van de betrokken CJG Rijnmond medewerkers in strijd is met de 'zorg van een goed hulpverlener' jegens de cliënt, met andere woorden indien dat kennelijk in strijd is met het belang van het kind.
- 8.7 De cliënt of diens vertegenwoordiger kan altijd een eigen verklaring aan het dossier toevoegen.
- 8.8 Op anderen dan de cliënt betrekking hebbende gegevens kunnen op verzoek van deze betrokkene worden verwijderd indien deze feitelijk onjuist zijn of naar het oordeel van de betrokkene niet terzake dienend, tenzij het belang van de cliënt aan een dergelijke verwijdering evident in de weg staat.
- 8.9 In het kader van de uitvoering van dit artikel kan het CJG Rijnmond administratieve voorschriften vaststellen betrekking hebbende op het vaststellen van de identiteit van de aanvrager, de interne beoordeling van een verzoek, doorlooptijd en eventuele kosten.

9. Gegevensverstrekking aan de niet met het gezag belaste ouder

- 9.1 De niet met het gezag belaste ouder wordt, op diens verzoek, op gezette tijden geïnformeerd over de algemene ontwikkelingen met betrekking tot de gezondheid van de cliënt onder de 16 jaar.
- 9.2 Van een dergelijke informatieverstrekking kan worden afgezien indien deze kennelijk in strijd is met de belangen van de cliënt. Een dergelijke strijd wordt zonder meer aanwezig geacht indien de niet met gezag belaste ouder exact wenst te vernemen waar en wanneer de volgende afspraak voor een bezoek van de cliënt aan het CJG Rijnmond is gemaakt.
- 9.3 Het CJG Rijnmond kan een passende legitimatie verlangen alvorens de mededelingen als bedoeld in art. 9.1 te doen.

10. Gegevens ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek
- 10.1 Aan het dossier ontleende anonieme gegevens kunnen worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek .
- 10.2 In uitzonderingsgevallen kunnen persoonsgegevens voor wetenschappelijk onderzoek worden gebruikt. Deze uitzonderingsgevallen en de strikte voorwaarden om deze toe te kunnen passen, zijn beschreven in de Gedragscode Gezondheidsonderzoek van de Federatie van Medisch Wetenschappelijke Verenigingen (FEDERA), versie 2004 of zoveel recenter als goedgekeurd door het College Bescherming Persoonsgegevens.
- 10.3 De betrokkene wordt door het CJG Rijnmond in de gelegenheid gesteld om bezwaar te maken tegen gebruik van diens persoonsgegevens als bedoeld in het vorige lid.

Bijlagen:

Bijlage A De vertegenwoordigingsregeling

Bijlage B De bewerkers

Bijlage 1 Gegevensuitwisseling in het kader van SISA

Bijlage 2 Gegevensuitwisseling in het kader deelgemeentelijke of wijkgerichte overlegvormen

Bijlage 3 Onderwijs

Bijlage 4 “Medische verklaringen”

Bijlage 5 Gegevens uit het CJG Rijnmond dossier voor gerechtelijke doeleinden

Bijlage 6 Gegevensuitwisseling in het zorgcoördinatiedossier (ZCD)

Bijlage 7 Omgang met beeldmateriaal in het kader van zorgverlening en kwaliteitsverbetering

BIJLAGE A

Vertegenwoordiging en gezag

1. Vertegenwoordiging

Er zijn drie situaties:

1. het kind is jonger dan 12 jaar;
2. het kind of de jongere is tussen 12 en 16 jaar;
3. de jongere is 16 jaar of ouder.

Ad 1

- Het kind wordt vertegenwoordigd door de wettelijke vertegenwoordigers van het kind. Dat zijn de met het gezag belaste ouder(s) of de voogd. Zie paragraaf 3 van deze bijlage voor een uitleg van deze begrippen en de praktische omgang met twee vertegenwoordigers.
- De wettelijk vertegenwoordiger(s) besluit (of besluiten) voor het kind. Zij dienen daarbij steeds in het belang van het kind te handelen. Daarbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen het geven van informed consent voor over het uitvoeren van medische en verpleegkundige handelingen rond het kind en voorstellen die de vertegenwoordigers zelf zouden doen voor zulke handelingen.
Ouders hebben een ruime marge om te beoordelen wat in het belang van hun kind is. Zonder informed consent van de vertegenwoordiger mogen geen handelingen worden uitgevoerd. Zou het achterwege blijven van zorg ernstig in strijd zijn met het belang van een kind, zal daar door een maatregel van kindbescherming in moeten worden voorzien.
De ouders kunnen echter niet eisen dat bepaalde handelingen wel worden uitgevoerd als dat in strijd is met het belang van het kind. De professionele standaard is hier de eerste leidraad. Ook voor een volwassene geldt dat deze niet van de hulpverlener kan verlangen dat de hulpverlener handelt in strijd met de professionele standaard. Binnen die marges gaat het er om om naar bevind van zaken verstandig te handelen. Bijvoorbeeld bij een verwijzing die de hulpverlener niet noodzakelijk vindt maar de vertegenwoordiger wel. Bijna steeds is dat niet in strijd met het belang van het kind om toch te verwijzen.
- Voor gegevensuitwisseling met derden en inzage in het dossier of een afschrift geldt ook dat de wettelijk vertegenwoordigers het kind vertegenwoordigen. Het dossier is echter formeel 'van het kind' en ook hier is weer de 'zorg van een goed hulpverlener' jegens het kind beslissend. Zie het privacyreglement voor situaties waarin zonder toestemming gegevens kunnen worden uitgewisseld of voor de beperkingen op het inzage- en vernietigingsrecht.

Ad 2

- Het kind (of de jongere) wordt nog steeds vertegenwoordigd door de wettelijk vertegenwoordigers, maar heeft al veel meer eigen rechten.
- Ten aanzien van het uitvoeren van medische en verpleegkundige handelingen dienen zowel de wettelijk vertegenwoordigers als het kind zelf, mits wilsbekwaam, toestemming te geven.
- Als de wettelijk vertegenwoordiger geen toestemming geeft, kunnen toch verpleegkundige of medische handelingen worden uitgevoerd als het kind, mits wilsbekwaam, dat weloverwogen blijft wensen of als het kind dat wenst en een en ander niet kan worden uitgesteld zonder ernstige schade voor het kind.
- Het kind heeft, alweer mits wilsbekwaam, zelfstandige bevoegdheden met betrekking tot de gegevensuitwisseling en het dossier. De wettelijk vertegenwoordiger niet meer. Met andere woorden, de ouders hebben zonder toestemming van het kind tussen 12 en 16 jaar, geen inzage of vernietigingsrecht.

Ad 3

- Nu is de jongere, mits wilsbekwaam, geheel zelfstandig bevoegd.

2. Wilsbekwaamheid en curatele en mentorschap

- Wilsbekwaamheid betekent kort gezegd¹ dat de betrokkene een vanuit diens eigen waardesysteem logische beslissing kan nemen. Wilsbekwaamheid is altijd terzake van iets. Hier dus terzake van een verpleegkundige of medische handeling, zoals een vaccinatie of deelname aan een schoolonderzoek.
- Aan de beoordeling van diens wilsbekwaamheid komt men uiteraard niet toe indien voor betrokkene een mentorschap of curatele is ingesteld. Beide beschermingsregelingen kunnen pas worden ingesteld bij meerderjarigen. De jeugdgezondheidszorg komt hiermee dus uiterst zeldzaam in aanraking.

3. Met het gezag belaste ouder(s)

- De ouders hebben van rechtswege het gezag over hun kind en zijn dan ook, behoudens de hierna vermelde uitzonderingen, de wettelijk vertegenwoordigers. Dat zou betekenen dat beide ouders ook geïnformeerde toestemming zouden moeten geven. In de praktijk ziet de hulpverlener meestal slechts één van de ouders. De hulpverlener mag op de besluiten van deze ene ouder afgaan. Het is de verantwoordelijkheid van het gezin dat dit soort zaken onderling wordt besproken en dat de ene met het gezag belaste ouder ook namens de andere spreekt.
- Dat is anders na een echtscheiding. Na een scheiding probeert de rechter zoveel mogelijk het gezag aan beide ouders toe te kennen. In de regel zijn ook dan na een echtscheiding beide ouders met het gezag belast. Van een gedeelde verantwoordelijkheid in het gezin kan echter niet meer worden uitgegaan. Daarover het volgende.
- Tot de intake of ‘anamnese’ behoort te vragen of de ouders gescheiden zijn en wie het gezag heeft. Aangezien dat kan veranderen, zal die vraag op gezette tijden moeten worden herhaald (of algemener, of zich veranderingen in de gezinssituatie hebben voorgedaan). Het is de verantwoordelijkheid van de ouder om dit eerlijk mee te delen. Als de hulpverlener geen signalen heeft gekregen dat het anders ligt, mag de hulpverlener op de verklaring van de ouder afgaan.
- Indien na een scheiding beiden met het gezag zijn belast, hoeft voor handelingen die behoren tot het basispakket jeugdgezondheidszorg en de uitvoering van het rijksvaccinatie programma (RVP) *in beginsel* niet de toestemming te worden gevraagd van de ouder die niet aanwezig is. Dat zou het uitvoeren van de normale jeugdgezondheidszorg volstrekt onmogelijk maken.
- Dat wordt anders indien de andere ouder heeft laten weten dat ook diens toestemming nodig is. Dan zal die wens moeten worden gehonoreerd, hoe lastig – en kostbaar – het dat ook voor de praktijk maakt. Deze ouder zal dan ook moeten laten weten hoe die daarvoor gemakkelijk kan worden bereikt. Op een redelijke opstelling van beide ouders mag worden aangedrongen. Als blijkt dat de jeugdgezondheidszorg in feite een speelbal wordt voor de verstoorde verhoudingen tussen de ouders en de daarmee gemoeide tijd ten koste gaat van de zorg aan het kind zelf of aan andere kinderen, kan zo’n situatie in het uiterste geval leiden tot doorbreking van het beroepsgeheim (volgens de criteria behandeld in art. 5) en een melding aan de meest geëigende instantie, zoals de Raad voor de Kinderbescherming.
- Bij twijfel wie het gezag heeft na een scheiding, kan het gezagsregister worden geraadpleegd.
- Het kan ook zijn dat het gezag van de ouders is beperkt of dat dezen van het gezag zijn ontheven.
- Indien een gezinsvoogd is benoemd is het gezag van de ouders overigens slechts gering beperkt. De taak van de gezinsvoogd is een coachende. De ouders zijn nog steeds de wettelijk vertegenwoordiger. Inlichtingen aan de gezinsvoogd zijn mededelingen aan derden. Daarvoor geldt de voorwaarde van toestemming als beginsel, maar eveneens de in het privacyreglement genoemde

¹ Er is in de literatuur uitvoerig gediscussieerd over criteria voor wilsbekwaamheid. Dit is een zeer beknopte vuistregel.

uitzondering in het belang van het kind. In verband met diens taak en de omstandigheden die tot het benoemen van een gezinsvoogd hebben geleid, zal al snel mogen worden aangenomen dat de gezinsvoogd dient te worden geïnformeerd.

- Ouders kunnen door een maatregel van kindbescherming ook al dan niet tijdelijk in hun gezag zijn beperkt of van het gezag zijn ontheven. De maatregel van kindbescherming bepaalt hoe het gezag is geregeld. Meestal is er een voogd benoemd. Die is dan de wettelijk vertegenwoordiger.

BIJLAGE B

Bewerkers

1. De bewerking van de gegevens uit het elektronische kinddossier vindt bij Ordina plaats. Met Ordina is een bewerkersovereenkomst afgesloten.
2. Het CJG Rijnmond laat gegevens uit de neonatale gehoorscreening bewerken bij de NSDSK te Amsterdam. Met de NSDSK is een bewerkersovereenkomst afgesloten.

BIJLAGE 1

Gegevensuitwisseling met SISA

Het CJG Rijnmond heeft het SISA Convenant voor meldingen van risicokinderen in de regio Rijnmond onderschreven. Het Convenant spreekt van, samenvattend, meldingen bij redelijk vermoeden van *belemmeringen* in de ontwikkeling naar volwassenheid. Anders dan als grondslag voor melding in het Convenant is vermeld, gaat het CJG Rijnmond echter pas tot melding over bij een redelijk vermoeden dat de jeugdige door bepaalde risico's in de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid *daadwerkelijk* wordt *bedreigd*.

Het Convenant stamt van vóór de wettelijke regeling van de verwijzindex risicjongeren (VIR). Bij de parlementaire behandeling van het wetsontwerp is kamerbreed de ruimere formulering uit het wetsontwerp zoals die nog in het Convenant wordt genoemd (dus belemmeringen), vervangen door de bovenstaande (dus daadwerkelijke bedreigingen, zie art. 2j van de Wet op de jeugdzorg).

Praktisch is er overigens nauwelijks verschil. De door het CJG Rijnmond gehanteerde criteria om te melden gingen feitelijk al uit van bedreigingen en niet 'belemmeringen'.

BIJLAGE 2

Gegevensuitwisseling in deeltgemeentelijke of multidisciplinaire overleggen

Hulpverleners van het CJG Rijnmond nemen uitsluitend op grond van de volgende uitgangspunten aan zulke overleggen deel:

1. Het eerste uitgangspunt is het beroepsgeheim van het CJG Rijnmond en de eventuele uitzonderingen daarop zoals omschreven in de artikelen 4.6 en 5 van het privacyreglement CJG Rijnmond. Dit wordt hieronder afzonderlijk uitgewerkt.
2. Het tweede uitgangspunt is dat het overleg gericht moet zijn op *zorg- of hulpverlening* aan het betrokken kind of gezin. Dit gezamenlijke overleg is uitsluitend aan de orde indien één van de deelnemers aan het overleg het redelijk vermoeden heeft van een daadwerkelijke bedreiging² in de gezonde ontwikkeling en veilige ontwikkeling naar volwassenheid. Dit uitgangspunt moet door alle deelnemers aan het overleg zijn onderschreven. Over deelname van de politie aan het overleg dient ad hoc te worden beslist en het deelnemen van de politie is uitsluitend aan de orde indien de politie een bijdrage kan leveren vanuit diens hulpverlenende taak.
3. Het derde uitgangspunt is dat de vertrouwelijkheid van het overleg uitdrukkelijk is geborgd (door bijvoorbeeld een geheimhoudingsverklaring) en dat de deelnemers uitsluitend die informatie zullen aantekenen en zullen verwerken binnen hun eigen organisaties die noodzakelijk is voor de hulpverlening aan de desbetreffende cliënt.

Het eerste uitgangspunt betekent in het bijzonder:

- De professionals van het CJG Rijnmond zijn vanwege het beroepsgeheim aan een striktere geheimhouding gebonden dan deelnemers vanuit organisaties waarvoor een dergelijk wettelijk beroepsgeheim niet geldt. Dit uitgangspunt dient door alle deelnemers en de voorzitter van het overleg te worden gerespecteerd. Anders dan in aantal convenanten buiten de regio Rijnmond wordt gesteld, behoeft de toestemming van de ouders – die dus in beginsel voorop staat – niet schriftelijk te worden gegeven. Er is geen enkele wettelijke bepaling die dit als voorwaarde stelt.
- Het beroepsgeheim kan in bepaalde gevallen worden doorbroken, maar daarvoor geldt een aantal voorwaarden. De professional van het CJG Rijnmond dient de tijd te krijgen om eerst te proberen of het overleg met de cliënt niet leidt tot vrijwillige toeleiding naar hulpverlening of tenminste dat de mededelingen in het gezamenlijke hulpverlenersoverleg kunnen plaatsvinden op basis van toestemming van de cliënt. Pas als de ouders hiertoe niet bereid zijn, komt de afweging aan de orde of de situatie inderdaad zodanig ernstig is dat gegevens over de cliënt zonder toestemming mogen worden ingebracht.
- Steeds worden uitsluitend die gegevens ingebracht die noodzakelijk en proportioneel zijn voor de doelstellingen van het overleg en de mogelijke bijdrage aan de hulpverlening van de andere deelnemers.
- Dit neemt niet weg dat de hulpverlener van het CJG Rijnmond gegevens die anderen in het overleg over een bepaalde cliënt meedelen, kan meenemen naar het CJG Rijnmond teneinde bij de behandeling van de cliënt bij het CJG Rijnmond betrokken hulpverleners na te gaan of de in het overleg genoemde bedreigingen worden herkend en met hen te overleggen of vanuit het CJG Rijnmond vervolgstappen moeten worden ondernomen. De uitkomsten van dit interne CJG Rijnmond overleg worden in een volgend multidisciplinair overleg ingebracht met in achtneming van het in het vorige gedachtestreepje bepaalde.
- De door derden gedane mededelingen worden in beginsel in het volgende contact met de cliënt besproken.

² In de deeltgemeentelijke convenanten wordt vaak nog 'belemmeringen' in plaats van 'bedreigingen' genoemd. Bij de discussie over de verwijzindex heeft de wetgever echter uitdrukkelijk het eerste, ruimere criterium verworpen. Zie ook bijlage 1.

- Het bovenstaande betekent dat het CJG Rijnmond voldoende tijd moet hebben voor intern overleg. Indien de te bespreken kinderen een dag te voren worden gemeld, heeft het CJG Rijnmond die tijd niet.

Het tweede uitgangspunt betekent dat de politie, indien al aanwezig, uitsluitend vanuit diens hulpverlenende taak aan een overleg zal kunnen deelnemen waarin het CJG Rijnmond gegevens inbrengt. Indien dat niet tevoren kan worden toegezegd, zal het CJG Rijnmond of geen mededelingen doen of zal de eventueel aanwezige vertegenwoordiger van de politie worden verzocht bij de bespreking van deze casus de vergadering te verlaten.

Het derde uitgangspunt betekent onder meer dat het CJG Rijnmond berichtenverkeer over cliënten in een dergelijk overleg in beginsel afwijst. Uitsluitend indien ook door de andere partijen de werkinstructie E-mail beleid wordt onderschreven, kan van e mail ten behoeve van dit overleg gebruikt worden gemaakt.

BIJLAGE 3

Gegevensuitwisseling over leerlingen (ZAT)

1. Leerlingen kunnen in zogenaamde 'zorgadviesteams' (ZAT) op een school worden besproken. Daarbij hanteert het CJG Rijnmond dezelfde uitgangspunten als bij andere overleggen met andere partijen. Mededelingen vanuit het CJG Rijnmond worden uitsluitend gedaan overeenkomstig het in de artikelen 4.6 en 5 van dit reglement bepaalde.
2. Anders dan in aantal convenanten buiten de regio Rijnmond wordt gesteld, behoeft de toestemming van de ouders – die dus in beginsel voorop staat – niet schriftelijk te worden gegeven. Er is geen enkele wettelijke bepaling die dit als voorwaarde stelt.
3. Indien vanuit de school mededelingen over een leerling worden gedaan, gaat het CJG Rijnmond er van uit dat zulke mededelingen worden gedaan overeenkomstig de privacy bepalingen die op de desbetreffende school van toepassing zijn. Van de mededelingen wordt aantekening gemaakt in het dossier alsmede door wie deze zijn gedaan. Bij een eerstvolgende contact met de ouders of de jongere worden deze besproken.
4. het CJG Rijnmond merkt op dat vanaf de 12 jarige leeftijd de jongere, mits wilsbekwaam, een zelfstandig recht op privacy kan hebben, Bespreking van een jongere vanaf 12 jaar in een ZAT zal ook met de jongere zelf moeten worden besproken. Het kan voorkomen dat de jongere hulp wenst maar dat de ouders daarvan door de jongere niet of niet op dit moment op de hoogte mogen worden gesteld. Van geval tot geval zal dan de afweging moeten worden gemaakt hoe en in welk stadium de ouders bij de hulpverlening moeten worden betrokken.

BIJLAGE 4

Medische verklaringen

Het CJG Rijnmond verstrekt in beginsel geen medische ‘verklaringen’ over diens cliënten of hun vertegenwoordigers. Met een dergelijke verklaring wordt bedoeld op een beschrijving van de situatie en achtergrond van de cliënt gevolgd door conclusies die voor de vraagstelling van belang kunnen zijn. Als van het CJG Rijnmond een verklaring wordt gevraagd, zal natuurlijk eerst worden bezien of met inachtneming van dit reglement gegevens mogen worden verstrekt. Als dat antwoord bevestigend is, wordt volstaan met de relevante feitelijke gegevens zoals deze ook in het dossier zijn opgetekend. Uitsluitend indien het belang van het kind dat dringend noodzakelijk maakt, kan meer informatie worden verstrekt gebaseerd op het professionele oordeel van de betrokken hulpverleners. Dat geldt dan echter niet als een ‘medische verklaring’.

Het verdient de voorkeur om een kopie van het dossier aan de wettelijk vertegenwoordiger te verstrekken boven het opstellen van een verklaring.

BIJLAGE 5

Gegevens uit het dossier in het kader van Strafvordering

1. De cliëntgegevens van het CJG Rijnmond vallen onder het beroepsgeheim en het verschoningsrecht.
2. Aan de politie of het Openbaar Ministerie worden geen inlichtingen over cliënten of andere betrokkenen verstrekt, ook niet met toestemming van de vertegenwoordigers of het kind zelf.
3. In bijzondere gevallen kan op dit uitgangspunt een uitzondering worden gemaakt. Die uitzondering volgt met name uit de kennelijke noodzaak om schade voor de cliënt of diens naasten te moeten afwenden, dat niet op andere manier kan worden bereikt.
4. In dat geval zal minst belastende vorm worden gekozen, waarbij verantwoorde omgang met deze gegevens is gewaarborgd. Gegevens uit het dossier (of het volledige dossier) zullen (of zal) dan in beginsel aan een vertrouwensarts of forensisch arts worden verstrekt.
5. In hoge uitzonderingen namelijk bij de noodzaak om een acute en ernstige bedreiging voor de cliënt of diens naasten af te wenden, kan de politie rechtstreeks worden gewaarschuwd met de noodzakelijke gegevens die de politie voor diens tussenkomst nodig heeft.

Maar:

Ingeval van bedreiging van CJG Rijnmond medewerkers of van fysiek geweld jegens hen, zal het CJG Rijnmond aangifte doen. Daarbij worden, voorzover bekend, de naam en adres van de verdachte genoemd. Overigens worden daarbij geen gegevens uit het cliëntdossier vermeld.

BIJLAGE 6

Gegevensuitwisseling in het zorgcoördinatiedossier (ZCD)

Voor gezinnen met een meervoudige problematiek werkt het CJG Rijnmond met een ZCD. Ook voor het ZCD geldt onverminderd het gestelde in dit privacyreglement, met uitzondering van het volgende:

1. In afwijking van het gestelde in artikel 4.6 van dit reglement kunnen ook niet aan het CJG Rijnmond verbonden medewerkers zulke rollen en rechten tot het ZCD krijgen, mits zij akkoord gaan met de voorwaarden tot deze toegang die in een besluit van het CJG Rijnmond worden bevestigd.
2. In aanvulling van het gestelde in Bijlage B van het reglement is de bewerker in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens van het ZCD het bedrijf Topicus BV.

BIJLAGE 7

A Omgang met beeldmateriaal in het kader van de zorgverlening

In de zorgverlening van CJG Rijnmond worden er methodes gebruikt, waarbij ouders met behulp van beeldopnamen worden ondersteund. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Video Home Training (zowel kortdurende VHT als VHT binnen Voorzorg). Ouders krijgen daarbij op een positieve manier inzicht in het contact tussen henzelf en hun kind. Middels een folder of brief worden zij geïnformeerd over de privacyregels die hierbij in acht worden genomen:

1. Het beeldmateriaal is eigendom van zowel degenen die zichtbaar zijn op de opname en/of hun wettelijk vertegenwoordigers (verder genoemd: de Betrokkenen), als CJG Rijnmond.
2. De opnamen vallen onder het beroepsgeheim (WGBO). Het beeldmateriaal wordt door de videohometrainer in principe alleen getoond aan de Betrokkenen zelf. Zonder toestemming van alle op de opname zichtbare personen wordt het beeldmateriaal nooit getoond aan derden, noch wordt er op enige andere wijze informatie uit de opname gedeeld met derden.
3. Na afloop van de hulpverlening worden de opnamen in principe gewist. Desgewenst kan eerst een kopie voor de Betrokkenen worden gemaakt voor eigen gebruik. De opnamen worden in elk geval gewist wanneer één of meer van de Betrokkenen deze wens te kennen geeft.

In een aantal gevallen kan het materiaal zo informatief zijn dat het gebruikt kan worden voor bijvoorbeeld:

- Voorlichting aan andere ouders;
- Voorlichting aan andere organisaties;
- Bijscholing in het kader van kwaliteitsbevordering.

In dat geval wordt eerst schriftelijke toestemming gevraagd aan de betrokkenen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het toestemmingsformulier 'gebruik beeldopnamen'. Op het formulier staat tevens vermeld hoe de toestemming desgewenst weer kan worden ingetrokken.

B Omgang met beeldmateriaal in het kader van kwaliteitsverbetering

Ook worden er opnamen gebruikt om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen. Voorbeelden hiervan zijn de opnamen in het kader van Dialooggerichte Consultvoering, Video-InteractieBegeleiding en de training Van Wiechenschema. Met behulp van de beeldopnamen kunnen medewerkers gericht terugkijken op hun eigen functioneren. Meestal worden deze opnamen gemaakt tijdens een consult. Hierbij komen logischerwijs ook cliënten in beeld.

Voorafgaand aan de opnamen wordt mondelinge toestemming gevraagd aan de cliënt en/of diens wettelijk vertegenwoordiger. Na afloop van de opname wordt een brief meegegeven waarin de volgende afspraken staan vermeld:

1. Er is door de betrokkene meegewerkt aan een beeldopname, gericht op de werkzaamheden van de CJG medewerker. De opnamen zijn eigendom van CJG Rijnmond.
2. De beelden zijn alleen bedoeld voor de betreffende CJG-medewerker, de aan de training deelnemende medewerkers van CJG Rijnmond en hun begeleider en worden niet met derden gedeeld.
3. Nadat de videobeelden zijn besproken wordt de opname in principe gewist.

Het kan voorkomen dat het materiaal zo informatief is, dat het geschikt is voor:

- Voorlichting over de manier van werken aan andere organisaties;
- Bijscholing van CJG medewerkers in het kader van kwaliteitsbevordering.

In dat geval wordt eerst schriftelijke toestemming gevraagd aan de betrokkenen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het toestemmingsformulier 'gebruik beeldopnamen'. Op het formulier staat tevens vermeld hoe de toestemming desgewenst weer kan worden ingetrokken.